

Bilaga 2

Vattenskyddsföreskrifter för ytvattentäkten Bästeträsk

1 § Allmänt

Dessa föreskrifter gäller inom det vattenskyddsområde som angivits på bifogad skyddsområdeskarta. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär skyddszon och sekundär skyddszon.

2 § Definitioner

Avloppsvatten: Spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som använts för kylning, vatten som avleds för sådan avvattnings av mark inom detaljplan och samlad bebyggelse som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning samt vatten som avleds för avvattnings av en begravningsplats.

Avfall: Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Ett ämne eller föremål ska anses vara en biprodukt i stället för avfall, om ämnet eller föremålet

1. har uppkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet,
2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis, och
3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

GROT: Grenar, ris och toppar som tas ut vid avverkningar.

Hantering: Tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförbara förfaranden.

Kemiskt bekämpningsmedel: En kemisk produkt som syftar till att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Som kemiskt bekämpningsmedel ska inte anses:

1. kemiska produkter som är avsedda att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller foder,
2. färger, fernissor, tjärar och andra kemiska produkter som är avsedda att huvudsakligen begagnas för andra ändamål än som avses i första stycket, om de inte genom särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel.

Miljönämnd: Den nämnd som ska fullfölja kommunens tillsynsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Punktbehandling: Bekämpning eller behandling av stam eller ett rotsystem i taget om den använda metoden har sådan precision att hela volymen använt bekämpningsmedel, utan läckage eller annan icke avsedd spridning, kan appliceras på det avsedda objektet och endast täcker eller berör en begränsad del av objektet, t.ex. fickning eller pensling och avstrykning.

Större schaktningsarbeten: Sänkning av markytan på utstakat område för mer omfattande ingrepp i mark än för grundläggning av enskild villa. Schaktningsarbeten i samband med ledningsarbete, vägunderhåll eller liknande anses inte utgöra större schaktningsarbeten.

Upplag: Uppläggning eller förvaring av ämne eller material på marken.

Vattenslås: Förvaring av kemiskt behandlande plantor i vatten ute i naturen, t.ex. ett vattenförande dike, i avvaktan på plantering.

Växtnäringsämnen: Konstgödsel, stallgödsel, slam och andra gödselmedel.

Yrkesmässig: För att bedriva en verksamhet yrkesmässigt förutsätts att den har en viss omfattning och varaktighet samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att verksamheten ska betraktas som yrkesmässig. Den behöver inte vara vederbörandes huvudsysselsättning.

3 § Vattentäktsszon

Ingen annan hantering än sådan som är nödvändig för vattentäktssverksamhet får förekomma inom vattentäktsszonen.

4 § Petroleumprodukter

Primär skyddsszon

All hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter, även för att försörja byggnaders uppvärmning, kräver tillstånd. Drivmedel i fordon och mobila arbetsmaskiners tankar kräver inte tillstånd.

Uppställning av mobila bränsletankar samt arbetsmaskiner som används i yrkesmässig verksamhet är förbjuden.

Sekundär skyddsszon

Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter, även för uppställning av mobila bränsletankar samt arbetsmaskiner som används i yrkesmässig verksamhet, kräver anmälan. Anmälan krävs inte för att försörja byggnaders uppvärmning samt för drivmedel i fordons och mobila arbetsmaskiners bränsletankar.

5 § Kemiska bekämpningsmedel

Primär skyddsszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.

Förbudet gäller inte för

- a) plantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel och
- b) yrkesmässig sanering av ohyra och skadedjur, där det i stället krävs tillstånd.

Sekundär skyddsszon

Spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd med undantag för:

- a) punktbehandling av enskilda växter,
- b) punktsanering av ohyra och skadedjur,
- c) yrkesmässig sanering av ohyra och skadedjur, där det – med undantag för punktsanering – i stället krävs en anmälan och
- d) plantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel under förutsättning att plantorna inte vattenslås.

Lagring av kemiska bekämpningsmedel får endast ske på ett sådant sätt att hela volymen kan omhändertas vid läckage.

6 § Hälso- och miljöfarliga ämnen

Primär och sekundär skyddszon

Hälso- och miljöfarliga ämnen som är skadliga för yt- eller grundvatten, såsom tjärprodukter, träimpregneringsmedel, organiska lösningsmedel, fenoler och färger, och som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter får endast hanteras i sådan omfattning och på sådant sätt att yt- eller grundvatten inte förorenas.

7 § Växtnäringsämnen, ensilage och hållande av djur

Primär skyddszon

All spridning av växtnäringsämnen är förbjuden. Med spridning avses inte den gödsel som djuren själva tillför marken vid betesgång.

Lagring av växtnäringsämnen direkt på mark är förbjuden.

Ny gödselanläggning är förbjuden. Befintlig gödselanläggning samt ändring av befintlig gödselanläggning kräver tillstånd.

Befintlig eller ny anordning för lagring av ensilage samt ändring av anordning för lagring av ensilage i yrkesmässig verksamhet kräver tillstånd.

Hållande av djur (inklusive bete), med undantag för sällskapsdjur, kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon

Yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen kräver anmälan. Med spridning avses inte den gödsel som djuren själva tillför marken vid betesgång.

Lagring av växtnäringsämnen direkt på mark kräver tillstånd. Ny gödselanläggning kräver tillstånd.

Befintlig gödselanläggning samt ändring av befintlig gödselanläggning kräver anmälan.

Ny anordning för lagring av ensilage samt ändring av anordning för lagring av ensilage i yrkesmässig verksamhet kräver anmälan.

Hållande av djur (inklusive bete), med undantag för sällskapsdjur, kräver anmälan.

8 § Bark, timmer, stubbar, flis och GROT-upplag

Primär skyddszon

Upplag av bark, stubbar, timmer eller flis samt GROT-upplag är förbjudet. Upplag som är mindre än 500 m³ travat mått och lagras kortare tid än tre månader omfattas inte av förbudet förutsatt att upplaget inte sker på grusytor och att skyddsavståndet till vattentäktsszon är minst 30 m.

Husbehovsupplag för uppvärmning av en- eller tvåbostadsfastighet är dock tillåtet.

Sekundär skyddszon

Tillfälliga upplag av bark, stubbar, timmer eller flis och GROT-upplag under kortare tid än 12 månader är tillåtet. Permanenta GROT-upplag kräver tillstånd. Uppläggning på tät yta under tak är dock tillåtet oavsett tid. I övrigt är upplag av bark, stubbar, timmer eller flis förbjudet.

Husbehovsupplag för uppvärmning av en- eller tvåbostadsfastighet är tillåtet.

9 § Avloppsvatten

Primär skyddszon

Ny infiltrationsanläggning av avloppsvatten är förbjuden. Befintlig infiltrationsanläggning får användas i den omfattning den har då dessa föreskrifter träder i kraft.

Befintlig infiltrationsanläggning får åtgärdas för att förebygga förorening av yt- eller grundvatten. En sådan åtgärd får inte innebära att infiltrationsanläggningen omfattar ytterligare hushåll.

10 § Upplag av snö eller avfall

Primär skyddszon

Upplag av snö från trafikerade ytor är förbjudet.

Nya upplag av avfall är förbjudet.

Trädgårds- och hushållskompost för en- eller tvåbostadsfastigheter är tillåten.

Sekundär skyddszon

Upplag av snö från trafikerade ytor utanför vattenskyddsområdet är förbjudet.

Nya permanenta upplag av avfall är förbjudet med undantag för upplag av snö från trafikerade ytor inom vattenskyddsområdet.

Tillfälliga upplag av avfall under kortare tid än 12 månader, med undantag för upplag av snö från trafikerade ytor inom vattenskyddsområdet, kräver tillstånd.

Trädgårds- och hushållskompost för en- eller tvåbostadsfastigheter är tillåten.

11 § Asfalt, oljegrus och vägsalt

Primär skyddszon

Upplag av asfalt, oljegrus eller vägsalt är förbjudet.

Spridning av vägsalt kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon

Upplag av asfalt, oljegrus eller vägsalt kräver tillstånd.

Spridning av vägsalt kräver anmälan.

12 § Tåktverksamhet, schaktnings- och anläggningsarbeten

Primär skyddszon

Tåkt av berg, naturgrus, sand eller andra jordarter kräver tillstånd.

Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borrarbeten och liknande underjordsarbeten kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon

Tåkt av berg, naturgrus, sand eller andra jordarter kräver tillstånd.

Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borrarbeten och liknande underjordsarbeten kräver anmälan.

13 § Energianläggningar och vattenbrunnar

Primär skyddszon

Ny anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla från jord, berg eller yt- och grundvatten är förbjuden. Befintliga anläggningar får användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft.

Befintlig anläggning får åtgärdas för att förebygga förorening av yt- och grundvatten.

Tillstånd krävs för ny grundvattenbrunn som inte avser kommunal vattenförsörjning.

Sekundär skyddszon

Ny anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla från jord, berg eller yt- och grundvatten är förbjuden. Befintliga anläggningar får användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft. Befintlig anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla i jord kräver tillstånd för det fall anläggningen ska utvidgas eller ändra omfattning på annat sätt.

Befintlig anläggning får åtgärdas för att förebygga förorening av yt- och grundvatten.

Tillstånd krävs för ny grundvattenbrunn som inte avser kommunal vattenförsörjning.

14 § Trafik på sjö

Primär och sekundär skyddszon

Trafik med petroleumdriven motor på sjö och vattendrag är förbjuden.

Trafik med petroleumdriven fordon på isbelagd sjö eller vattendrag är förbjuden.

15 § Annan miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

Ny miljöfarlig verksamhet, som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter och för vilken gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, är förbjuden.

Ändringar av befintliga miljöfarliga verksamheter, som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter och för vilka gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, kräver tillstånd.

Sekundär skyddszon

Ny miljöfarlig verksamhet, som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter och för vilken råder anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, kräver tillstånd.

Ändringar av befintliga miljöfarliga verksamheter, som inte regleras särskilt i dessa föreskrifter och för vilka gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, kräver tillstånd.

16 § Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft den dag då dessa har antagits.

Följande gäller för verksamhet som pågår när föreskrifterna träder i kraft och som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter och som inte är förbjudna enligt äldre föreskrifter. Utan hinder av förbudet får verksamheten bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen ett år efter skyddsföreskrifternas ikraftträdande. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas.

Följande gäller för verksamhet som pågår när föreskrifterna träder i kraft och som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter och som inte har varit tillstånds- eller anmälningspliktig enligt äldre föreskrifter. Utan hinder av tillstånds- eller anmälningsplikten får verksamheten bedrivas intill dagen ett år efter skyddsföreskrifternas ikraftträdande. Därefter får verksamheten bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen lämnat in en ansökan om tillstånd eller gjort en anmälan till miljönämnden.

17 § Allmänna bestämmelser

Ansökan om tillstånd eller anmälan ska göras till miljönämnden.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprovats enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 11 kap. (vattenverksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa föreskrifter krävs inte heller vid ändring av sådan verksamhet om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § miljöbalken erhållits.

Vattentäktens huvudman ska se till att informationsskyltar avseende vattenskyddsområde finns uppsatta på för ändamålet lämpliga och väl synliga platser.

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för driften av den avsedda vattentäkten inom vattenskyddsområdet.

Bilaga 3

Allmänna upplysningar

Föreskrifterna innebär inskränkningar i rätten att förfoga över de fastigheter som omfattas av vattenskyddsområdet och riktar sig i första hand till markägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter i området.

Anmälan enligt 9 kap. miljöbalken eller författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken

En anmälan enligt 9 kap. miljöbalken eller författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken ersätter inte en anmälan enligt föreskrifterna. Följaktligen måste anmälnings-skyldigheten enligt dessa föreskrifter uppfyllas oavsett om en anmälan har gjorts avseende samma förhållande enligt 9 kap. miljöbalken eller författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet, vilket framgår av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till räddningstjänsten, tel. 112, miljönämnden samt vattentäktens huvudman.

Avledning av spillvatten och dagvatten

Enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan tillstånd inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas. Tillstånd krävs även vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning.

Enligt lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön (KF 18 aug 2003) gäller tillståndsplikt även för annan avloppsanläggning.

Anmälan krävs för ändring av ovan angivna avloppsanordningar om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning (14 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Beredskapsplan

En beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk ska upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts.

Definitioner

Definitionerna avseende bekämpningsmedel i § 2 i nu aktuella vattenskyddsföreskrifter stämmer inte helt överens med de definitioner som anges i miljöbalken och tillhörande förordningar utan har getts en lokal anpassning.

Dispens

Om särskilda skäl föreligger kan regionen medge dispens från ovan meddelade föreskrifter enligt 7 kap 22 § miljöbalken. Regionen ska samråda med vattentäktens huvudman och höra berörda myndigheter innan dispens ges. I samband med en sådan prövning kan regionen föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom den berörda delen av fastigheten. Detsamma gäller om mark tas i anspråk.

Hantering av brandfarliga vätskor

För hantering av petroleumprodukter ska Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2017:5 den 1 juli 2018) iakttas. Enligt 3 kap. 1 § NFS 2017:5 ska den som avser att installera en cistern senast fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds skriftligen informera tillsynsmyndigheten om detta. Kopia på utförda kontroller ska inges till tillsynsmyndigheten. I 4 kap. samma föreskrift finns ytterligare krav inom vattenskyddsområde, bl. a. för cisterner eller lösa behållare med en sammanlagd volym som är större än 250 liter.

Hantering av växtnäringsämnen

Enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket ska vid lagring av stallgödsel lagringsutrymmena vara så utformade att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker.

Hänsynsregler

I 2 kap. miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Information och upplysning

Fastighetsägare bör informera hyresgäster och arrendatorer om skyddsföreskrifterna.

Naturreservat

Inom delar av vattenskyddsområdet gäller även inskränkningar enligt länsstyrelsens beslut den 16 maj 2001 om bildande av naturreservatet Bästeträsk och enligt länsstyrelsens beslut 16 oktober 2001 om bildandet av Bräntings haid Naturreservat.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § och 2a § miljöbalken.

Risk för förorening av yt- eller grundvatten

Vid bedömningen av om det föreligger risk för förorening av yt- eller grundvatten är en lämplig utgångspunkt om det finns en inte obetydlig eller ringa risk för tillförsel/spridning av förorenande ämnen till yt- och grundvatten inom vattenskyddsområdet.

Spridning av kemiska och biologiska bekämpningsmedel

Enligt 14 kap. 7 § andra stycket miljöbalken får kemiska och biologiska bekämpningsmedel som är avsedda för att bekämpa lövsly inte spridas över skogsmark eller användas för att behandla enskilda trädstammar.

Bestämmelser om spridning och annan hantering av bekämpningsmedel finns i förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) finns föreskrifter om användningen av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområde och i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:3) finns föreskrifter om spridning av biocidprodukter.

Syfte

Syftet med vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter är att säkerställa skyddet för ytvattentäkten Bästeträsk.

Tillstånd och dispens

Vad en tillståndsansökan och en dispensansökan skall innehålla framgår av 23 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Tillsyn

Miljönämnden är tillsynsmyndighet för Bästeträsks vattenskyddsområde.

Transport av farligt gods.

Länsstyrelsen har att i särskilt beslut rekommendera vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Vid sidan av ovanstående skyddsföreskrifter gäller ett flertal generella bestämmelser inom vattenskyddsområdet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till länsstyrelsen. Överklagandet ska ha inkommit till Regionstyrelsen senast tre veckor efter det att beslutet kungjorts i ortstidning. Dessa föreskrifter gäller omedelbart även om de överklagas (7 kap. 22 § miljöbalken)